

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/56/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318202291
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8318202291.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobkyne: E. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/XX, XXX XX V. W. Z., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: TELERVIS PLUS a. s., so sídlom Staré Grúnty 7, Bratislava, IČO: 35 717 769, právne zastúpeným JUDr. Alanom Strelákom, advokátom, so sídlom Plynárenská 1, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 488 eur a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 22.02.2019 č. k. 10Csp/60/2018-63 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje sa rozsudok okrem výroku II. a v rozsahu zrušenia sa vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto, že cit.:

„I. Súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 488 eur s príslušenstvom zamietal.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. V. zo dňa 14.01.2015 v znení: Za poskytnutie úveru si veriteľ účtuje celkový servisný poplatok vo výške 9 % z istiny, je neprijateľná.

III. V prevyšujúcej časti žalobu zamietal.

IV. V časti o vydanie bezdôvodného obohatenia má žalovaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalobkyni, o výške ktorých rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

V. V časti o určenie neprijateľných zmluvných podmienok stranám právo na náhradu trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil podľa ust. § 137 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 261 ods. 3 písm. d), § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“), § 3 ods. 3, § 8 ods. 3 a 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, 5, § 54 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 456 a § 458 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola uzatvorená zmluva o úvere, na základe ktorej bol žalobkyni reálne poskytnutý úver vo výške 1.200 eur, pričom v prospech žalovaného žalobkyňa uhradila sumu 1.088

eur. Celkovo síce žalobkyňa uhradila sumu 1.688 eur, avšak iba čiastka 1.088 eur bola uhradená v prospech žalovaného. Suma 600 eur bola uhradená v prospech spoločnosti FINWAY SK, s.r.o. Zmluvu uzavretú medzi žalobkyňou a žalovaným považoval za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle Občianskeho zákonníka a Zákona o ochrane spotrebiteľa. Uzatvorenú úverovú zmluvu považoval tiež za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle ZoSÚ. Dospel k záveru, že zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami sporu neobsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a termíne konečnej splatnosti úveru podľa § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, ako aj údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ považovať za bezúročný a bez poplatkov. Na základe uvedeného tak žalovanému vznikol nárok iba na vrátenie finančných prostriedkov, ktoré z jeho strany boli žalobkyni reálne poskytnuté a to vo výške 1.200 eur. Doposiaľ však žalobkyňa žalovanému zaplatila už sumu 1.088 eur. Žalobkyňa tak doposiaľ žalovanému neuhradila celú poskytnutú sumu, preto na strane žalovaného nevzniklo bezdôvodné obohatenie. Zmluvnú podmienku v zmluve o spotrebiteľskom úvere v znení: „Za poskytnutie úveru si veriteľ účtuje celkový servisný poplatok vo výške 9 % z istiny“, považoval za neprijateľnú, pretože je hrubo v neprospech spotrebiteľa. Odôvodnil to tým, že zo zmluvy nie je zrejmé, prečo je výška poplatku odvodená od výšky poskytnutého úveru, ktorá sa môže meniť a každý spotrebiteľ môže zaplatiť iný poplatok, pričom služby, ktoré by mu mali byť poskytnuté sa nemenia. Žalobkyňa ako spotrebiteľ nedostala žiadne protiplnenie za tento poplatok a tento slúži len na zvyšovanie zisku žalovaného. Žalobkyňa sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia celkovo vo výške 488 eur, ako i určenia neprijateľnosti Zmluvy o poskytovaní finančných služieb zo dňa 14.01.2015. Z pripojených listín súd zistil, že žalobkyňa uzatvorila túto zmluvu so spoločnosťou FINWAY SK, s.r.o., IČO: 44 718 560, pričom na túto skutočnosť poukazoval aj žalovaný, ktorý vzniesol námietku pasívnej legitímácie v časti nároku uplatneného vo vzťahu k zmluve o poskytovaní finančných služieb. V zmysle § 60 CSP považoval za strany konania žalobcu a žalovaného. Keďže žalovaný - spoločnosť TELERVIS PLUS a. s., neuzatvorila so žalobkyňou predmetnú zmluvu, súd v prevyšujúcej časti uplatnených nárokov na vydanie bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnosti zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 a § 261 ods. 1 CSP. V danej právnej veci boli predmetom konania dva samostatné nároky žalobcu. Súd prvej inštancie žalobu v časti o zaplatenie bezdôvodného obohatenia zamietol, v tejto časti bol úspešnejší žalovaný, preto mu po odrátaní neúspechu priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V časti určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok mali strany rovnaký úspech, preto im v tejto časti právo na náhradu trov konania nepriznal.

5. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov I., III, IV. a V. podala odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalobkyňa z dôvodov nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia. Prisvedčila, že zmluvu o poskytnutí finančných služieb uzatvorila so spoločnosťou FINWAY SK s.r.o. a nie priamo so spoločnosťou TELERVIS PLUS a. s., ale zamietnutie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky považovala za úspešné uplatnenie nekalej obchodnej praxe spoločnosťou TELERVIS PLUS a. s. v praxi, keď doterajšiu už neúspešnú prax uzatvárania zmlúv o poskytovaní finančných služieb, nazvanú ako domáci servis, ako vedľajšieho dojednania, uzatvárané vo svojom mene, nahradila spoločnosť TELERVIS PLUS nastrčením spoločnosti FINWAY, namiesto seba. Poukázala na to, že súdy už posudzovali nastrčenie spoločnosti FINWAY, namiesto žalovaného do vedľajších zmlúv, to je do zmluvy o finančných službách a v prípadoch, v ktorých si spoločnosť TELERVIS PLUS a. s. uplatňuje dlh voči spotrebiteľom, započítavajú splátky vykazované ako splátky zaplatené spoločnosťou FINWAY, za finančné služby, na splátky úveru, poskytnutého spoločnosťou TELERVIS, ako keby išlo o platby priamo spoločnosti TELERVIS PLUS a. s. V tejto súvislosti poukázala napr. na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 11Csp/162/2016 zo dňa 21.09.2018, rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/49/2017 z 15.03.2018 a sp. zn. 17Co/163/2017 z 30.01.2018. Mala za to, že neprijateľnosť zmluvy o domácom servise je dôvodné určiť priamo vo vzťahu k žalovanému, lebo je priamym, reálnym výsledkom a produktom nekalej obchodnej praxe spoločnosti TELERVIS PLUS a. s. Navrhla, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

7. Podstata odvolacích argumentov žalobkyne bola sústredená na tvrdenie o nesprávnom právnom posúdení a nesprávnom zistení skutkového stavu veci.

8. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

9. Nesprávne skutkové zistenia sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov, alebo vyjadrení strán nevyplývajú, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

10. Z obsahu spisu súdu prvej inštancie je zrejmé, že strany uzavreli dňa 14.01.2015 pod č. V. formulárovú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou žalovaný poskytol žalobkyňi a spoludlžníkovi bezúčelový a bezhotovostný úver 1.200 eur za celkový úrok 20 % z istiny a servisný poplatok 9 % z istiny. Úrok bol tak vyčíslený na 240 eur a servisný poplatok na 108 eur. Žalobkyňa sa zaviazala žalobcovi zaplatiť 1.548 eur v 13 mesačných splátkach tak, že prvé tri splátky mu poukáže po 6,50 eura mesačne a v ďalších 10 mesačných splátkach zaplatí po 153 eur. V zmluve je uvedená len priemerná hodnota RPMN - 18,09 %. V bode 2 III. časti zmluvy je uvedený konečný termín splatnosti úveru 380-ty deň po uzavretí zmluvy.

11. Záver zmluvy je označený ako žiadosť o prevod finančných prostriedkov a obsahuje žiadosť žalobkyne o bezhotovostný prevod finančných prostriedkov poskytnutých na základe predmetnej úverovej zmluvy vo výške 1.200 eur na účet číslo L. XXXXXX XXXX XXXX XXXX XXXX. Odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe (konania vedené pod sp. zn. 17Co/163/2017, 14Co/28/2017), že bankový účet, ktorý je uvedený v žiadosti tvoriacej súčasť zmluvy o úvere, na ktorý mali byť prevedené prostriedky ako úver, je účtom spoločnosti FINWAY SK s.r.o., pričom meno tejto spoločnosti sa v úverovej zmluve neuvádza a neuvádza sa ani dôvod, pre ktorý by mal byť úver poskytnutý práve na jej účet.

12. Žalobkyňa spolu s úverovou zmluvou podpísala dňa 14.01.2015 aj zmluvu o poskytovaní finančných služieb, v ktorej ako poskytovateľ je uvedená spoločnosť FINWAY SK s.r.o. Jej predmetom bol výber a doručenie finančných prostriedkov žalobkyňi a osobné inkaso splátok úveru a následne doručenie príslušnému veriteľovi, ako aj vedenie a evidencia splátok podľa splátkového kalendára a to v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. V.. Dohodnutá pritom bola odmena 12 eur za výber a doručenie peňažných prostriedkov, ktorá je splatná jednorázovo pri ich doručení a za osobné inkaso splátok bola dohodnutá odmena 588 eur v troch mesačných splátkach po 196 eur.

13. Žalobkyňa predložila knihu splátok, kde na úvodnej strane je označenie FINWAY - kniha splátok, č. zmluvy V. a uvedené je meno klienta - žalobkyne s adresou a uvedením kontaktnej osoby. Vo vnútornej časti knihy splátok na ľavej strane je už označená spoločnosť FINWAY SK s.r.o., pod jej označením je uvedený výber a doručenie finančných prostriedkov 12 eur, počet splátok 3, splátka 196 eur a celkovo 600 eur. Nasledujú 4 splátky a úhrne predstavujú 600 eur zaplatených. Na pravej strane knihy splátok je označený veriteľ - TELERVIS PLUS a. s.; počet splátok 13 (3 splátky po 6 eur, 10 splátok po 153 eur.). Ďalej sú tam uvedené celkom požičaná suma vo výške 1.200 eur, úrok 340 eur, servisný poplatok 108 eur a celkom splatná suma 1.548 eur. V tejto časti je viacero splátok, pričom celkovo bolo zaplatených 1088 eur.

14. Odvolací súd v súvislosti s odvolacími námietkami žalobkyne poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 17Co/163/2017- zo dňa 30.01.2018 vo veci žalovaného (v danom konaní v postavení žalobcu), s ktorého právnymi závermi sa odvolací súd stotožňuje v plnom rozsahu. V danom rozsudku tunajší súd konštatoval nasledujúce cit.: „Vo vzťahu k zmluve o poskytovaní finančných služieb uzatvorenej so spoločnosťou FINWAY SK s.r.o. odvolací poukazuje na závery Krajského súdu v Prešove vyslovené v rozsudku č. k. 14Co/28/2017-78 zo dňa 14.12.2017 vo veci žalobcu, v zmysle ktorých: „Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 4.12.2015 je zrejmé, že žalobcom poskytnutá suma vo výške

500,- eur mala byť vyplatená na účet K., ktorý je vedený na spoločnosť FINWAY SK, s.r.o. a na tento účet bola dňa 4.12.2015 realizovaná transakcia vo výške 500,- eur (č. I. 44). V ten istý deň bola žalovanému odovzdaná kniha splátok spoločnosti FINWAY SK, podľa ktorej pre veriteľa TELERVIS PLUS a. s. bola v rovnaký deň vybraná čiastka 5,- eur a pre spoločnosť FINWAY SK, s.r.o. bola vybraná čiastka 89,- eur. Žalovanému tak bola skutočne vyplatená len suma 406,- eur. Druhoinsťančný súd sa plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, že zo strany veriteľa bola pri uzatváraní zmluvného vzťahu so žalovaným praktikovaná nekalá a neakceptovateľná obchodná praktika, keď v deň uzatvorenia zmluvy (4.12.2015) bol žalovaný v domácom prostredí navštívený finančným agentom spoločnosti TELERVIS PLUS a.s., ako aj zástupkyňou spoločnosti FINWAY SK, s.r.o. a bez toho, aby mu bola ponúknutá možnosť voľby, bol nútený podrobiť sa nekalým obchodným praktikám oboch spoločností, keď mu v zmluve o spotrebiteľskom úvere bola naformulovaná klauzula, podľa ktorej mal potvrdiť žiadosť o prevod finančných prostriedkov na účet, ktorý patril obchodnej spoločnosti FINWAY SK s.r.o., ktorá sa ale v texte zmluvy vôbec nespomína. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere nijako nevyplýva ani to, že by jej súčasťou mal byť aj ďalší zmluvný vzťah, na základe ktorého by mali byť finančné prostriedky poskytnuté inému subjektu ako žalovanému. Preto uvedenie čísla účtu FINWAY SK, s.r.o. do žiadosti o prevod finančných prostriedkov len potvrdzuje, že sa jedná o nekalú obchodnú praktiku s úmyslom obísť právny predpis, ktorý vylučuje poskytnutie finančných prostriedkov v hotovosti. Konanie žalobcu je v rozpore s dobrými mravmi a vykazuje znaky nekalosti aj v tom, že žalovaného pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere neoboznámil s tým, že peniaze budú poskytnuté na účet inej spoločnosti, ktorej bude musieť platiť odplatu a nedal mu ani na výber, či s takouto možnosťou poskytnutia úveru súhlasí.

Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 31.10.2014 vyplýva, že žalovaným mali byť finančné prostriedky poskytnuté na základe tejto zmluvy prevedené bezhotovostne na účet K.. Predmetný účet patrí spoločnosti FINWAY SK, s.r.o., čo v konaní táto spoločnosť aj sama potvrdila (č. I. 48). Neobstojí argument žalobcu, že pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní finančných služieb išlo o aktivity finančného agenta, o ktorých žalobca nemá vedomosť a nemá na nich ani dosah, keďže je zrejmé, že postup, kedy je zmluva o poskytovaní finančných služieb so spoločnosťou FINWAY SK, s.r.o. uzatváraná súčasne so zmluvou o spotrebiteľskom úvere uzatváranou so žalobcom, nie je ojedinelý. Všetko nasvedčuje tomu, že ide len o sofistikovaný spôsob žalobcu získať prostredníctvom tretej, naoko so žalobcom nijako neprepojenej spoločnosti od dlžníka - spotrebiteľa ďalšie peňažné plnenie (v tomto prípade 412 Eur, teda viac ako 50 % sumy istiny úveru!!!), ktorým sa neúmerne navyšuje jeho dlh, čo nepochybne nesie znaky nekalej obchodnej praktiky žalobcu. Je preto plne opodstatnené vyhodnotenie zmluvy o poskytovaní finančných služieb za neplatnú v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka nakoľko táto obchádza zákon č. 129/2010 Z. z., keďže odplata za finančné služby nevstupuje do výpočtu RPMN, nie je zahrnutá do celkových nákladov dlžníka. Z uvedeného dôvodu je správne aj konštatovanie súdu prvej inštancie o absencii správneho údaja RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Spravidlivému usporiadaniu vecí a naplneniu cieľa účinnej ochrany spotrebiteľa zodpovedá taký postup, že aj úhrady, ktorými mala byť splácaná odmena v zmysle zmluvy o poskytovaní finančných služieb je potrebné započítať na úhradu dlhu žalovaných zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere.“

15. Nakoľko súd prvej inštancie dôsledne neskúmal skutočnosti relevantné na posúdenie vzťahu sporových strán vyplývajúcich z úverovej zmluvy č. V. z 14.01.2015 spolu so zmluvou o poskytnutí finančných služieb a v nadväznosti na ne nevyhodnotil vo vyššie naznačenom smere žalobkyňou realizované plnenia, jeho záver o tom, že žalobkyňa doposiaľ žalovanému neuhradila celú poskytnutú sumu, a preto na strane žalovaného nevzniklo bezdôvodné obohatenie, sa javí ako predčasný. Plnenia, ktoré žalobkyňa poskytovala na plnenie záväzkov z úverovej zmluvy, súd prvej inštancie „oddeľuje“ od plnení zrealizovaných podľa zmluvy o finančných službách, aj keď obe zmluvy boli uzatvárané súčasne a podľa tvrdenia žalobkyne ju za úverového veriteľa i „poskytovateľa finančných služieb“ v bydlisku žalovanej uzatvárala tá istá osoba (R. R., zápisnica o pojednávaní zo dňa 23.01.2019, č. I. 59 spisu).

16. Za daného stavu odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil napadnutý rozsudok okrem výroku II. a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne rozhodnúť o návrhu žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia, s tým, že vo vyššie naznačených intenciách posúdi vzájomnú súvislosť a podmienenosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zmluvy o poskytovaní finančných služieb, uzavretých medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 14.01.2015. Súd prvej inštancie opätovne posúdi, či sú tu dôvody na určenie neprijateľnosti zmluvy o poskytovaní finančných služieb s ohľadom na možné zhoršenie

postavenia žalobkyne ako spotrebiteľa pre hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd prvej inštancie bude povinný vysporiadať sa so všetkými námietkami strán sporu, teda aj námietkami žalobkyne vznesenými v priebehu konania, ako aj v odvolaní. Závery potom premietne do odôvodnenia nového rozhodnutia tak, aby bolo preskúmateľné v zmysle § 220 CSP.

18. Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

19. O trovách prvoinštančného aj odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 396 ods. 1 v spojení s § 262 CSP).

20. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).